

► Маман мінбері

Аграрлық мамандықтың артықшылығы қандай?

Мамандық таңдау мектеп, лицей, колледж түлектерінің алдындағы ең күрделі де жауапты қадамдардың бірі деуге болады. Сол үшін бұл қадамға барардан бұрын бала ата-анасымен, дос-жарандарымен, оқытушы-ұстаздарымен ақылдасып алғаны жөн. Кейде мектеп бітіруші түлектер қандай жоғары оқу орындарында қандай мамандық иелері даярланатынын жетік білмегендіктен құрбы-күрдас, дос-жарандарының үгіттеуімен көңілі қаламаған факультеттерге құжат өткізіп жатады. Бірақ, кейіннен ол оқуды амалдап бітіргенімен жүрек қалауы болмаған соң ол салада жұмыс істемейді. Сол үшін мамандық таңдауда қателеспей керек.

2003 жылы М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университетінің базасынан аграрлық факультет ашылған болатын. Он екі мамандық (Кадастр, Аграрлық техника және технология, Жерге орналастыру, Агрономия, Топырақтану және агрохимия, Өсімдік қорғау және карантин, Орман шаруашылығын қорғау және карантин, Жеміс-көкөніс шаруашылығы, Мал шаруашылығы өнімдерін өндіру технологиясы, Сумен қамтамасыз ету, Суды бұру және су ресурстарын қорғау, Су ресурстары және суды пайдалану, Ветеринарлық медицина) бойынша білім беретін факультет жұмысы жыл өткен сайын жанданып келеді.

Аграрлық факультеттің құрамындағы «Ветеринарлық медицина» мамандығын айтар болсақ, студент бес жылда оның толық курсын оқып бітіреді. Таңдау пәні мен бейіндік пәні – биология, химия, ал, қысқартылған оқу нысаны бірінші бейіндік пән – биология; екінші бейіндік пән – жануарлар анатомиясы және физиологиясы. Бұл мамандықты бітіргендер ҚР Ауыл шаруашылығы министрлігінде, ҚР Ішкі істер министрлігінде, ҚР Қоршаған ортаны қорғау министрлігінде, ҚР Қорғаныс

министрлігінде, ҚР Ұлттық қауіпсіздік комитетінің шекарадағы ветеринариялық бақылау пункттерінде, ҚР Білім және ғылым министрлігінің ауыл шаруашылығы бағытындағы жоғары оқу орындарында, колледждерде және ветеринариялық ғылыми-зерттеу институттарында қызмет атқара алады.

Еліміз егемендік алғалы бері ветеринария саласында көптеген өзгерістер орын алды. Мал шаруашылығының толық жекешелендірілуі себепті, ұсақ шаруашылықтардың саны арта түсті. Бұл өз кезегінде эпизоотологиялық ахуалға шұғыл көңіл бөлу керек екенін көрсетті. Қазақстан еуразиялық кеңістікте орналасқандықтан құрлық, су, әуе жолдары арқылы транспорттық қатынас күшейді. Елімізде ветеринариялық қызметтің бақылау жұмыстарына ерекше мән беріліп, ерекше сипат алды. Ветеринариялық қызмет тетіктерінің сапалы жұмыс істеуі үшін ҚР «Ветеринария туралы» Заңы (1995ж, 2002ж) қабылданды. Жоғары білімді ветеринар мамандарға сұраныс арта түсті.

Аграрлық факультетті бітірген жас мамандар еліміздің түкпір-түкпіріне барып, түрлі ветеринариялық мекемелерге жұмысқа орналасып, еліміздің ертеңі үшін еңбек етуде. Бүгінде біздің түлектер ҚР АШМ ветеринариялық бақылау және қадағалау комитетінде, ҚР АШМ ветеринариялық департаментінде, ҚР ветеринариялық-зертхана РМК Түркістан өңіраралық филиалында және басқа да облыстық мекемелерде, ҚР Ұлттық қауіпсіздік комитетінің шекаралық бөлімінде, ҚР АШМ Ұлттық ветеринариялық референттік орталығында, ҚР Микробиология және вирусология ғылыми-өндірістік орталығында, Қазақ Ұлттық аграрлық университетінде, Оңтүстік Қазақстан ветеринариялық ғылыми-зерттеу стансасында, шекарадағы ветеринариялық бақылау бекеттерінде, Шымкент қалалық ип-

подромында қызмет етіп жүргенін зор мақтанышпен айта аламыз.

Түркістан облысында қазіргі таңда мыңға жуық түлегіміз ветеринар болып қызмет атқарып жүр. Мысалы, 2021 жылы даярлық бағыттары бойынша жұмысқа орналастыру көрсеткіші «Ветеринарлық медицина» мамандығын оқып бітірген түлектер саны – 111, жұмысқа орналасқандар 91,14 пайызды құрады.

«Ветеринарлық медицина» кафедрасында іс-тәжірибеден өтетін алпыстан астам өндістік база бар. Студенттер мұнда тәжірибе алмасып, өндірістік және диплом алды практикадан өтеді. Түлкібас ауданындағы Жаскешу ауылдық округінде факультетіміздің «Агроөнеркәсіптік кешен» атты жеке базасы бар. Болашақ мамандар ол жерде тәжірибелерін жетілдіреді. Сондай-ақ, егістік алқаптарымыз да бар. Студенттер күзгі және көктемгі өндірістік практикаларын сол базаларда өтеді. Одан басқа да қалада, аудандарда, облыста орналасқан базалар бар. Одан бөлек «Нұрай-5» ЖШС, «Ордабасы құс», «Шымкент-құс» фабрикалары, Шымкент қаласындағы «Оңтүстік цирк» МКК, «Қазына-жер» LTD, «Бөрте-Милка» ЖШС, облыстық ауыл шаруашылығы басқармасының «Ветеринариялық қызмет» МКК, республикалық, облыстық, аудандық ветеринарлық зертханалар біздің басты серіктестеріміз болып табылады.

Ибрагим ТҰТҚЫШБАЙ,
Мұхтар Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университеті аграрлық факультетінің «Ветеринарлық медицина» кафедрасының доценті, «Болашақ» халықаралық стипендиясының лауреаты.
Асқар ӨСЕРБАЙ,
ауыл шаруашылығы ғылымдарының кандидаты.